

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint

TELEFON 14 SZ.

Főszerkesztő
ZSUPANSZKY LYUBOMIR

KISS GYULA

Főmunkatársak

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

BERCSÉNYI JÓZSEF

Megjelen vasárnap

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Az uraskodás ellen.

Régen kívánják a földművelésügyi költségvetési tárca tárgyalása során, hogy a minster kövessen el mindent arra nézve, hogy a földművesiskolák ne neveljenek urakat, hanem értelmes kisgazdákat. Úgy látszik, most ezt a kérdést sikerült szerencsésen megfejteni. A minster számolva azzal a körülménnyel, hogy kétségtelenül szükség van a nagyobb és középbirtokoknak munkafelügyelőkre és előmunkásokra — ketté osztja a mostani földműves iskolákat a két célnak megfelelőleg. A minster azt tervezi, hogy a nagyobb földbirtokkal rendelkező földművesiskolákon ezentúl gazdasági altiszteket képeztet ki hosszabb gazdasági kurzuson — azután egyrészt a már meglévő földműves iskoláknak kizárólag arra a célra alakíttatja át, hogy azokban kisgazdák gyermekei otthon szerzett gazdasági ismereteiket kiegészítsék. A tanítás ideje is rövid lesz itt és elvégzése után a növendék semmiféle oly bizonyítványt nem fog kapni, amely valami gazdasági tisztiségre kvalifikálna.

Mindössze hat hónapig fognak ezekben a legalsó fokú gazdasági iskolákban a kisgazdák gyermekei tanulni, abban az időben, amikor odahaza a két kezük munkájára kevésbé lesz szükség. Ezekbe az iskolákba, mint eddig a 16 éves életkort betöltött ifjakat, de csakis kisgazdák gyermekeit veszik fel. Ellenben a gazdasági altisztképzőben a felvétel a 22. életkor betöltéséhez van kötve és ott már másfél esztendeig fogják a tanulókat tanítani. Az iskola végső bizonyítványában meg is lesz jelölve, hogy annak sikeres elvégzése után az illető képesítve van birtokokon a gazdasági munkák ügyelésére és előmunkásul is alkalmazható. Egy szóval ez az iskola arra képesít, hogy a belőle kikerült ifjak gazdasági altisztekként alkalmaztassanak. Hogy az új reformnak az életben való beválása milyen lesz, azt a minster három-három iskolában akarja megfigyelni és egyelőre hat hónapos kurzusokkal meg fognak nyilni a jászberényi, a kecskeméti és nagykárolyi földművesiskola, gazdasági altisztképzővé alakíttatnak át a rimaszombati, pápai és lugosi már meglévő földművesiskolák. Az új reform már most az új tanévben megvalósul.

Természetes, hogy az iskolai szellemet és a növendékek gondolatvilágát, valamint az életigényeiket kormányren-

delet, iskolai szervezet nem érintheti. Hogy ez a gyakorlati és régen érzett baj megszűnjék, és hogy a földművesiskolák eredeti céljait valósítsák meg, azt nem annyira szabályzat és rendelet dönti el, hanem az iskolák tanítószerege és az a szellem, melyet az iskola falaiban, a korszellem elnére, meghonosítanak. Bizonytal tudja ezt a földművelésügyi minster is és érdekes újítását olyanokra bízta, akik intencióit egész jelentősége szerint megértik.

Nincs kétségünk abban, hogy amint a földesgazdák észre fogják venni az idők fordulását, azt, hogy a földművesiskolák tisztán gyakorlati alapon az ő gyermekeiknek gazdasági tudását bővítik, de nem nevelték ki uraskodó hajlamait, ezek a földművesiskolák népszerűek lesznek. Nem kell többé a pályázati hirdetményeknek azt tartalmaznia, hogy előnyben részesítik a földműves gazda és munkás gyermekét a felvételnél, hanem azt lehet mondani, hogy nem is vesznek fel mást, csakis ezeknek gyermekeit. De nem is kell mondani. Az új rendelettel elérik, hogy népszerűek, kapósak lesznek a földművesiskolák és sürgős szükség lesz az, hogy számukat szaporítsák. De egyben szükség lesz arra is, hogy minden egyes vidék iskolájának más-más legyen a tananyaga. A hegyvidéki földművesiskolák a maguk zónájának gazdasági érdekeit szolgálják, a fekete talajú Alföld és a nyírségi pestmegyei homok mezőgazdálkodása különbségeinek érvényesülni kell a lokális szükség szerint ezekben a földművesiskolák gyakorlati tanításában.

A belügyminister a budai gyermekszanatóriumért.

A Gyermekszanatórium egész országos akciójának az élén Hohenberg Zsófia hercegnő és gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi minster állanak. Az ő nevük nem kizárólag dísz az egyesület homlokán, hanem oly nagy erkölcsi tőkéje a mozgalomnak, amelyből táplálkozik az Egyesület egész életereje. Gróf Zichy János minsteri állásának nagy terhei mellett személyesen vezeti az immár hatalmassá megnőtt gyermekszanatóriumi mozgalmat és első sorban neki s a munkában érdemes és tiszteletreméltó társainak, Bezerédj Viktor belügyi államtitkár, ügyvezető elnöknek, Bosnyák Zoltán, Náray Szabó Sándor és Ruffy Pálnak köszönhető, hogy a Balatonalmádi Zsófia Gyermekszanatórium már teljesíti hivatását, s hogy a budai nagy gyűjtőszanatórium is tervezet alatt áll, azon program alapján, amelyet Bókay János egyetemi tanár, a magyar gyermekvédelem fáradozhatatlan harcosa állapított meg.

Hajduska Emil a Magyar Földhivatal igazgatója példatadóan buzgólkodik dr. Fodor Oszkár központi igazgatóval egyetemben azon anyagi eszközök előteremtésén, amelyek a nagyarányú építkezés megkezdéséhez szükségeltettek. Bárczy István polgármester közölte gróf Zichy János minsterrel, hogy a főváros Tanácsa a részletes építési program ismerete során kíván dönteni a központi Gyermekszanatórium segélyezésének mérvéről, elvileg azonban máris biztosította a polgármester a főváros közönségének legmesszebbmenő támogatását. Az ország társadalma is bizonyára sietni fog annak a mozgalomnak, mely az emberanyagot védi, ebben a sok külső és belső ellenségtől tépett országban, legújabb alkotását a Gyermekszanatóriumot nagy jelentőségéhez képest felkarolni.

Maga gróf Khuen-Héderváry Károly belügyminister is átérzve a magyar társadalmi gyermekvédelem nagy fontosságát, mellyel a külföld előtt is méltán elismert állami gyermekvédelem sikereit és eredményét szolgálja, a legnemesebb érdeklődéssel viseltetik minden olyan társadalmi mozgalom iránt, mely a modern magyar gyermekvédelem előbbre vitelét támogatni hivatott. Most a belügyminister megleghangú körrendeletet bocsátott ki, melyben az összes hatóságok és a nagyközönség figyelmébe ajánlja azt az áldásos munkásságot, melyet a Hohenberg Zsófia hercegnő legmagasabb védnöksége és gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi minster kormányzata alatt álló Gyermekszanatórium Egyesület kifejt. Ez a legnemesebb emberbarati cél szolgálatában álló Egyesület — mondja a minsteri rendelet — a Balatonalmádiiban épített „Zsófia Gyermekszanatóriumában“ máris számos elhagyott, beteg gyermek ápolásáról gondoskodik, hogy pedig áldásos gyermekvédő munkálkodását a jelenleg szervezés alatt álló második intézetében, a székesfővárosban — annak budai részén építendő gyermekszanatóriumban is minél eredményesebben folytathassa, s a melegen érző szívek minden részvételére méltó szegény, elhagyott, beteg gyermekek könnyeit felszártva a jövő nemzedék megerősítését és gyarapítását, — úgy mint a multban már oly ritka szép eredménnyel tette — továbbra is hathatósan munkálhassa, a közigazgatási tisztviselőknek ezen magasztos cél érdekében kitejtendő fáradozásra állandóan nagy súlyt helyeznek. De kéri a rendelet a nagy közönséget is, hogy a budai Gyermekszanatórium érdekében engedélyezett karácsonyi gyűjtés eredményes is legyen, hogy szegény és gazdag egyaránt nyissa meg szívét, amikor saját gyermekének karácsonyfáját díszíti és gondoskodik anyai, apai szívének boldogságára, saját kisdedének örömről, gondoljon némi adománnyal arra a védtelen gyermekvilágra, amelynek megmentését a Gyermekszanatórium feladatául tűzte.

A Gróf Zichy János vall. és közokt. minster kormányzósága alatt álló „Országos Gyermekszanatórium Egyesület“ központi irodája Budapest Dohány utca 39. szám alatt van. A tagok kötelezettségei: a) a rendes tag három évre 5 kor. évi tagdíjat fizet; b) pártolótag, ki egyszersmindenkorra legalább 100 kor-t ad; c) az alapító tag legalább 1000 kor. alapítványt tesz és leg-

feljeljebb 5 év alatt befizeti; d) örökös alapító az, aki legalább 5000 kor-val járul az Egyesület céljaihoz és ez összeget legalább 5 év alatt befizeti; e) ágyalapító tag az aki 10.000 (Tízezer) kor. alapítványt tesz. Az ágyalapító jogosítva van abban a sanatoriumban melynél ágyalapítványát tette, egy ágyat évenként díjtalanul az általa ajánlott beteg számára igénybe venni. Az alapítványok gróf Zichy János kormányzó címére is Budapest Vas utca 10. intézhetők.

HIREK

Házasságok. Polich József, a Polich és Varga cég beltagja Kulán, f. hó 25-én házasságot kötött Nagy Teruskával. — Kollonits István adai nyomdatulajdonos f. hó 25-én tartotta esküvőjét Fejes Margittal, Kulán.

A „Kulai Dalárda“ ma, szombaton este, a kaszinóban belépti díj nélküli dalestélyt tart, melyre a kaszinói tagok meghívottak.

Vármegyei közgyűlés. Bbodrog vmegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy elintézése céljából Zomborban a megyei székházépület nagytermében f. évi november hó 30. napján s a szükséghez képest a következő napokon — mindenkor délelőtt 9 órakor — rendkívüli közgyűlést tart.

Községi képviselők választása Kulán. A folyó év végével kilépő községi képviselők helyébe megejtendő községi képviselőválasztás f. évi december hó 4-én fog megtartatni. A választás tart d. e. 9 órától d. u. 4 óráig. A választás 3 kerületben történik.

I. kerület (szerb-rész) választ 4 rendes és 2 póttagot. Választási helyiség a szerb iskola. Választási elnök: Boberity Milán, helyettes elnök: Dr. Hilkené Lajos.

II. kerület (magyar-rész) választ 3 rendes és egy póttagot. Választási helyiség a magyar iskola. Választási elnök: Mezey Zsigmond, h. elnök: Dr. Stiefelmeyer Károly.

III. kerület (német-rész) választ 3 rendes és 2 póttagot. Választási helyiség a német iskola. Választási elnök: Dr. Göttche Frigyes, h. elnök: Dr. Kurcz Henrik.

A választás úgy a rendes, mint a póttagokra egy szavazólapon történik, azonban határozottan megjelölendő, hogy a szavazó kit óhajt rendes és kit póttagul megválasztani.

Az árva helyett a közgyám szavaz, a gondnokok helyett a gondnok. Nagykorú önálló nők meghatalmazás útján szavazhatnak. A meghatalmazás a választás megkezdése előtt egy órával adandó át a választási elnöknek.

Kántorválasztás Kulán. A Fogl Pál távozása folytán megüresedett kántori állást múlt szerdán d. e. töltötte be az iskolaszék Bach János ker. esperes elnökiéte mellett. A választás ez egyszer nem vert nagyobb hullámokat, mert csak egy pályázó volt: Szendrői Imre németkeresztési (Vasmegye) kántortanító, akit így, miután teljesen megfelelt a kívánalmaknak, egyhangulag meg is választották. Állását december elején foglalja el véglegesen.

Körvadászat Kulán. F. hó 19-én vasárnap körvadászatot rendezett a kulai vadásztársaság a „Telecskán“. Már 3 év óta nem tartottak Kulán körvadászatot, mert a vadállomány nagyon gyenge volt. Az idei tavasz, főleg a husvéti hó, erősen megtizedelte a nyulakat és így nem csoda, hogy a vadászat összeredménye — 75 nyúl — gyengének mondható. Vendégeink voltak: Szele Róbert szegedi tankerületi főigazgató, Kiss Gyula, Székely Sándor gymn. igazgató és a verbászi és cservenkai vadásztársak nagy számában, Ujvidékről Balla és Polit vadásztársak. A vadászatot Diener Otto, a kulai vadásztársaság alelnöke ügyesen rendezte. Délben Horváth János szállásán a kulai vadásztársaság ebédet adott a résztvevőknek. Volt ott friss tormás virstli, paprikás, pogácsa, sör, bor, — szóval mi szemnek és szájnak kellemes. A jóízűen elfogyasztott ebéd után a társaság felkerekedett és még egy nagy kört csinált a Heincz szállás körül. D. u. 6 órakor „vadászébred“ volt a Kaszinó-szálloda egyik termében, melyen sokan vettek részt. A vacsora minden várakozást felülmúlt és

a tulajdonos, 2 koronáért igazán sokat nyújtott. A jókedv, mint ilyenkor szokásos, magas hullámokat csapott — a jó bor, zene és pezsgő is megtette a magáét. Felköszöntő is volt egynehány, — ezek közül Kugler Béla kulai jegyző tószójait említjük meg, melyeket verbászi és ujvidéki vendégeinkre mondott. A mulatság talán éjfélig tartott. Itt említjük meg, hogy t. Rácz Béla Jolánföldi szőlőjében kedden egy rókát lőtt, ami mifelénk már ritkaságszámba megy.

Az első áldozat. Egyik csatorna-hidunkon veszélyesebb az átkelés mint a másikon, különösen pedig éjjel, midőn a lámpák sem égnek. Sőt a múlt vasárnap már áldozatot is követelt a Ferencsatorna rt. zsugorisága, mert nem látja el a hidakat és karfákat összekötő láncsal. A szerb hidon ugyan lóg már, de csak hadd lógjon, majd ha többen a nyakukat törik, avagy a csatornába fulnak, akkor talán meghosszabbítják és bekapcsolják. Itt is belebukott egy ember, de szerencsére a hid hajójába esett, honnan könnyűszerrel kiszabadították. A községi előjáróságnak volna elsősorban kötelessége, hogy a hanyag mulasztásra a Ferencsatorna rt. figyelmét felhívja s annak mielőbbi pótlását sürgesse.

Halálozások. A múlt hétfőn reggel a csatornába fult Mancz János 56 éves nős kőművessegéd. Hogyan esett bele és mikor, az ismeretlen, de hogy nem akarva halt meg, az bizonyos, mert marónit vitt haza a zsebeiben s véletlenül eshetett a kishidnál a csatornába. Özvegye és fia Miklós máv. s. tiszt valamint ennek neje siratják a jó apát.

Múlt kedden halt meg Kulán egy közismert egyéne Horváth Károly irnok, aki a huszároktól maradt Kulán s alapított családot. Igen sokoldalú és ügyes munkás volt és kezdetben mint tánc- és uszómeister is működött. Az erős, alig 57 éves embert, aki soha azelőtt beteg nem volt, legutóbb gyomorhaja sokat kínoztta és rohamosan a sirba is vitte. Özvegyén kívül gyermekei és unokái siratják.

Bácska városai. A népszámlálás végleges eredménye szerint Magyarország városai közül Budapest és Szeged után Szabadka 94,610 lakossal a harmadik helyet foglalja el. Ujvidék (33,590 l.) a 27-ik, Zombor (30,593 l.) a 32-ik, Zenta (29,666 l.) a 35-ik és Baja (21,032 l.) az 58-ik helyen áll.

Bács-Bodrogmegye 300 virilista tagjai közül legtöbb adót fizetnek a jövő évre: Chotek Rezső gróf 90,012, Dungserszky Lázár 40,894, Lelbach Péter 27,120, Vojnits István báró 23,029, Redl Lajos báró 15,793, Dungserszky István 14,866 K-t. A legkisebb virilista adó 1182 K.

Kishegyes, Szeghegy és Feketehegy villanyvilágítása. Kishegyes, Szeghegy és Feketehegy községek képviselőtestülete megszavazta az utcáknak villannyal való világítását. Az áramot a szeghegyi gőzmalom szolgáltatja.

Artézi fürdő Kulán. A kulai gőzfürdőbe bevezették a közeli artézi kutnak vizét, mi által Kula és környékének közönsége nem csak köztisztasági, hanem gyógyfürdőt is kapott. A közönség kényelmére egyéb más újítást is szándékoznak ott bevezetni.

Szökés Amerikába. Kilb Sándor kucorai g. kath. kántor e hó elején családja hátrahagyásával Kucoráról nyomtalanul eltűnt. A napokban azonban Hamburgból értesítette családját, hogy jöjjön utána Amerikába. Hogy mi készítette arra, hogy jó állását így elhagyja, még nincs kiderítve.

Gyilkos szélmalom. Kuczorán a szélmalom elütött egy Farkas Mihály nevű fiút, ki rögtön meghalt. Az eset a bíróságnak bejelentetett.

Államsegély a verbászi gimnáziumnak. A vallás és közoktatásügyi miniszter a verbászi gimnázium részére fölszerelési kiengedélyezte, 40 ezer Kt engedélyezett.

Magyar telepek Boszniában. A Magyar Kurir írja, hogy Belyina község mellett Boszniában, amely a Száva és a Drina között van, egy kiküldött kormány bizottság alkalmas helyet keres háromszáz magyar földmives-család letelepítésére. A telepítés hír szerint mielőbb megkezdik.

Fratricsevics főbíró installációja Topolyán. Fényes ünnepe volt vasárnap a szomszédos Topolya községnek. Beiktatták hivatalába dr. Fratricsevics István főbíró, aki az évtizedes munka után nyugdíjba menő Császár Pétert váltja fel a főbírószékben. Topolya sokat vár az új főszolgabírójától s Fratricsevics személye s eddigi működése garanciája annak, hogy a kerület nem fog várakozásában csalódni. Az installáció fényét nagyban emelte az, hogy megjelent azon báró Vojnits István v. b. t. t., kerületünk országgyűlési képviselője is.

Esküvő. Csincsak Endre, zentai főgymnáziumi tanár, örök hűséget esküdött Szücs Erzsébetnek, Szücs Lajos, zentai főgymnáziumi igazgató leányának.

Halálozások. Kisléghy Nagy Mihály volt 1848-as honvédfőhadnagy, földbirtokos, életének 86-ik évében, november hó 17-én Palánkán meghalt.

Schlesinger Gyula bajai vasnagykereskedő, a Bajavidéki Takarékpénztár r. t. igazgatója, 62 éves korában, elhunyt Baján.

Jégeső Topolyán. Kedden este hét órakor Topolyán rettenetes szélvihar és jégeső dult. Az istenítéletre emlékeztető idő több órán át tartott.

Repülés Szabadkán. Csermák János a hirneves aviatikus, vasárnap e hó 26-án délután 3 órakor fog a szabadkai lóverseny téren repülni.

Káty község munkája. Káty község új, agilis jegyzője, Városov Mihály lázas tevékenységet fejt ki, hogy a község évtizedes mulasztásait pótoltsanak s a község haladásnak induljon. A jegyző buzgólkodása következtében a község elhatározta, hogy összes utcáit téglajárdával látja el, a községet csatornázza, orvoslakot, ovodát, szegényházat és járványkórházat épít.

Egri János ismét megszökött. Egri János a rumai járásbírószék fogházából is megszökött. Az egész délvidék csendőrsége mozgósított a veszedelmes haramia kézrekerítésére, de eddig még nem fogták el.

Pályázat utmesteri állásra. A vármegye alispánja a nyugdíjazás folytán megüresedett ujvidéki utmesteri állásra pályázatot hirdet. Ezen állás javadalmazása áll: 1400 K fizetés, 640 K lakpénz, 48 K irodaátalány, 24 K szertár és kezelése alatt álló minden kilométer kiépített út után évente 6:60 K, a ki nem épített földutak után pedig 3:30 K uti átalányból. A pályázati kérvények dec. 10-ig beadandók.

A lebergi katonai kórház főorvosai a következőket jelentették: A Ferencz József-keserűviz minden kellemetlen érzés nélkül idézi elő a székelést. A Ferenc József-vizet huzamosabb használat mellett is jól bírják a betegek és nem okoz gyengeséget az emésztő-csatornában, mint ez sok más hasonló hatású szernél tapasztalható. Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztétküldési Igazgatóság Budapesten.

100.000 K közuttra. A kereskedelmi miniszter a Szabadka-topolyai törvényhatósági közut kiépítésére a szabadkai kir. adóhivatalnál 100.000 K-t folyósított.

A korcsmázás ellen. A Magyarországi Good Templar-rend országos mozgalmat indított meg annak kivására, hogy a vasár- és ünnepnapokat megelőző este 6 órától az ünnepet követő nap reggeli 6 órájáig a korcsmák és pálinkamérők bezárassanak és szeszes italt kimérni ne lehessen.

Megfojtotta a buza. Hajagos József 13 éves csantavéri molnár inas a napokban este 7 óra tájban szerencsétlenül járt. A fiura munka közben a padláson elhelyezett buza reá folyt és mire észrevették, a fiu megfulladt a buza alatt.

A pénzügyőrök és a tisztelgés. A hadsereg rendeleti közlöny legutóbbi számában közli, hogy ezentul a pénzügyőrök is katonaszámába mennek. Ezért a katonák, csendőrök, határrendőrök ezentul szalutálni fognak a finácoknak.

Halálozás. Popovits István volt kulai g. kel. tanító f. hó 24-én Ószivácon meghalt.

Iskolasanatórium a tengerparton. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a magyar tengerparton: Cirkvenicán iskolasanatóriumot és üdülőházat létesített, melyben oly fertőző betegségben egyáltalán nem szenvedő, gyöngékedő, lábadozó gyöngélfőledésű leány és fiutanulók nyerne csekély díjért kitűnő ellátást és legmondosabb felügyeletet, akik tisztán a klíma és a tenger állandó hosszabb használatával teljesen visszanyerik az egészségüket és megmentetnek az élet számára. Az üdülőház ennél fogva állandóan nyitva tartatik és a növendékek végül tanulmányait is a D. M. K. E. iskolasanatóriumában és az év végén a szomszédos fiúmei áll. iskolában tesznek vizsgálatot. Nyáron minden hely be van töltve az üdülőházban annyira, hogy a D. M. K. E. gyönyörű két emeletes épületében tanárnők felügyelete alatt a lányok nyerne elhelyezést, a fiúk számára külön villát kénytelen bérelni a kulturegyesület. Télen azonban annyi hely van a D. M. K. E.-ben, hogy minden év szeptember havától június haváig üdülő felnőtteket és családokat is felvesz a D. M. K. E. csekély díjért gyönyörű szobákat és kitűnő ellátást ad. Az iskolasanatóriumban és üdülőházban való felvételt a D. M. K. E. főtitkári hivatalában (Bpest. István-ut 81.) lehet bármikor fordulni.

Az iparostanoncok. Azok a tanoncok, akik életévük 14. évét még nem töltötték be, naponként legfőleg 10 órai, akik 14. életévüket már elérték, legfőleg 12 órai munkára kötelezhetők az iskolában töltött időt is beleértve. Mindkét esetben azonban munkaközben délelőtt és délután fél-fél, délben pedig egy órai szünet tartandó és a tanoncok általában csakis oly munkára szoríthatók, mely testi erejüknek megfelel. Egyes iparágakra az iparhatóság a fentírt rövidebb munkaidőt is megállapíthat.

Aszfaltozás Csurogon. A községi képviselőtestület elhatározta, hogy a Bácsföldvár felé vezető utcát és a főtértől a templomig vezető utcát aszfaltburkolattal látja el. Ennek kiépítésével a magyar aszfalt r. t. bízott meg 67,593 K költséggel. Az előmunkálatok már nagyban folynak.

Lázonganak a csajkások. A „Délmagyarország“ írja: Ismeretes az a mozgalom, amelyet a csajkások indítottak nemrégiben. A csajkások Bácska déli területét lakják. A föld miatt lázonganak, mely a községek. A lakosság között akarják szétosztani a földet, mertamint mondják, jussuk van hozzá. Két évvel ezelőtt veszedelmes méreteket öltött ez a mozgalom, alig lehetett lecsillapítani az elégedetlen csajkásokat. A mozgalom most megújult. A csajkáskeverékben a napokban voltak a községi képviselőválasztások és mind olyan jelöltekkel választottak meg, akik a „szétosztó párt“ hívei. Sajkásszentiván községben például, amelynek a fele német, egyetlen egy németet sem választottak be a képviselőtestületbe hanem csupa szétosztó szerbet, a forradalmi párt vezéreit. A németeket nem szeretik, mert ezek már belenyugodtak a megmászhatólanba és nem akarnak háboruszkodni.

Óbecsei ökrök ára. Batthyány Kázmér honvédtiszt 1848-ban a honvédség részére lefoglalt ökröket, amelyeket Óbecséről hajtottak és azok vételárát — hatszáz pengő forintot — betette a szabadkai gyámpénztárba az óbecsei árvák javára. Közben ez a pénz 24,232 K 60 fillérré szaporodott fel és nem tudtak vele mit kezdeni. Most Szabadka város rendkívüli közgyűlése kimondta, hogy átutalja a városi pénztárba ezt az összeget a szegényalaphoz leendő csatolás végett.

Rendelet husvizsgálati ügyben. A földművelésügyi minister rendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy négy hetes koránál fiatalabb borjukat, kényszervágások kivételével; levágni tilos. A borjuk korának megállapítására nézve a rendelet megbízható eljárását ír elő.

Borkészletek bejelentése. A borforgalom élénkítése céljából a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete már évek óta mindig a tél folyamán kimutatást közöl az egyeleti tagok borkészletéről. Ez a kimutatás azután 10.000 példányban szétküldetik az összes belföldi, azonkívül az osztrák, német és svájci borkereskedőknek, szállodáknak, vendéglőknek, végre az osztrák és magyar tisztítkeződékeknek, kaszinóknak stb. Ezen borkészleti jegyzékek alapján azután korán tavasszal nagy az érdeklődés a nyilvántartott borok iránt és így rövid idő alatt sikerül ezekre vevőt találni. Az idej és tavalyi rossz szüret után a borkészlet meglehetősen csekély ezen bornyilvántartó kimutatásnak még nagyobb a jelentősége, mint más években, melynek előnyét a „M. Sz. O. E.“ igazgatósága kivételesen azokra a szőlősgazdáknak is ki óhajtja terjeszteni, akik a „M. Sz. O. E.-nek nem tagjai. Bejelentési díjat egyesületi tagok 50 Hl.-ig nem fizetnek, ezen mennyiségen felül minden megkezdett 100 Hl.-ként fizetnek előre 1 K-át 550 Hl.-en felüli mennyiség díjmentes. Nem tagok 50 Hl.-ig 2 K-t, ezen mennyiségen felül megkezdett 100 Hl. kint 2-2 K-t kötelesek előzetesen fizetni. Egyéb közvetítési díjat a M. Sz. O. E. az eladás közvetítéséért nem kíván. Olyan gazdasági egyesületek, körök és hegyközségek, melyek mint jogi személyek a M. Sz. O. E.-nek tagjai, saját tagjaik borkészletét összegyűjtve is bejelenthetik, mely esetben az egész mennyiségből 200 Hl. díjmentes, azonfelül azonban tekintet nélkül a mennyiségre 200 Hl.-ként 1-1 K-t fizetnek. Bejelentéseket a M. Sz. O. E. igazgatósága (Budapest, IX. Üllői ut 25. ll. 11.) csak december hó 15-ig fogad el.

— Gőzfürdői napok Kulán. Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. — Kádifürdők naponta férfiak és nők számára. Fürdőtartás reggel 6 órakor. Kádifürdő 7 órakor.

Panasz a közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő ur!
Sziveskedjék kérem alábbi panaszomnak b. lapjában helyt adni:

A kulai vasuti állomás körüli kocsmákban az éjjeli duhajkodások a szomszédokra nézve már nagyon kellemetlenek. Ugylátszik záróra azokban nincs. Ez uton hívom fel tehát a hatóság figyelmét erre és kérem, hogy ezen állapotok ellen lépjen fel.

Tisztelettel
egy kulai polgár

Kaszinó Szálloda Kula

Telefon 34

Tulajdonos: Wighart Ernő

Teljes komforttal berendezett új szobák. Vízvezeték. Villamvilágítás. Elsőrangú ellátás.

A „Czeisz“-féle zöldkerti téli és nyári vendéglő

Kulán, hosszabb időre bérbe adandó, esetleg örök áron eladó.

Bővebb értesítés nyerhető

özv. Czeisz Lipótnénál

1-3 Kulán, ifj. Tex Ferenc házában.

Kolozsvári jogi vizsgákra és ügyvédi vizsgára rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít **Dr. Polcz Rezső** ügyvéd jogi szemináriuma, Kolozsvár, Egyetem u. 7. Jegyzetek kikölcsönözhetnek.

395 sz. 1910

Sztapár község

Pályásati hirdetés.

Sztapár községében ujonnan rendszeresített **szüléssnői** állásra, 1911 évi november 30-ig pályázat hirdettek.

Évi fizetés 400 K, külön díjszedés kizárva. A szerb nyelvben jártas pályázó előnyben részesül.

Sztapár, 1911 november 10.

1-2

Előljárásság

Pongrácz A. Sándor

úriszabó Kulán

Magyar, angol és skót gyártmányu

őszi-téli divatszövetek

Függőlámpák

rendkívül nagy választékban gyári áron **Furszik Jánosnál Kulán**

TREUER FÉRFI SZABÓ

KULA (POSTÁVALI SZEMBEN)

ELEGÁNS SZABÁS ELSŐRENDEŰ MUNKA SZOLIDÁR

Stein Ignác szoba- és cimfestő, Kulán

Halász tanító úr házával szemben

BISCHOF FERENC Alapítva 1894

SZABÓ ÜZLETÉBEN KULÁN

méret szerint készülnek

ÖLTÖNYÖK FELÖLTÖK

Gőzmosó, fehérnemű és vegytisztító intézet

Kula (a szolgabíróság mellett)

Elfogad tisztításra mindenféle férfi és női fehérneműt, férfi s női felsőruhát, függőnyt, keztyűt, ágyneműt, csipkét, asztalterítőt, szalvétát stb.

Szótér Antal

Ifj. ÁBEL JÓZSEF KULA

Olesó árak Elsőrangú szabás

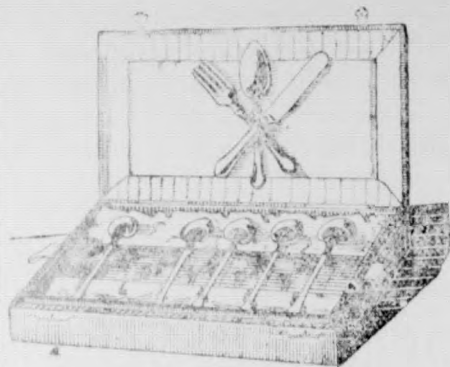

Őszi-téli szövetkülönlegességek

ANGOLSZABÓSÁG

CÉLSZERŰ AJÁNDÉKTÁRGYAK.

Karácsonyi és nászajándéknak különösen alkalmasak.

ELEGÁNS BŐRTOK

a következő tartalommal:

6 drb kanál 6 drb villa
6 drb kés

legfinomabb Britania-ezüstből mely mindig fehér marad.

Legujabb facon.

ÁRA BÉRMENTVE 20 KORONA.

LEGFINOMABB

BOROTVALÓ KÉSZÜLÉK

elegans börtokban 6 tartalékkéssel.

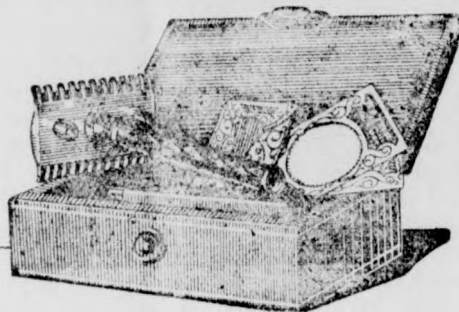
Elsőrangú sollingeni gyártmány.

Sérülés ki van zárva.

Minden pillanatban használatra kész.

Önborotválás által mindennemű megfertőzést elkerülhetünk.

Egy készület ára 6 acelpengével elegans börtokban 5 KOR.

Rendkívüli nagy mennyiség vétele folytán vagyunk abban a helyzetben, hogy ily bámulatos olcsó ajánlatot tegyünk. Sok ezer elismerőlevél. Meg nem felelő árút visszaveszünk és visszaadjuk a pénzt. Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előleges befizetése ellenében.

A karácsonyi ajándéknak szánt cikkek megrendelését kérjük sürgősen hozzánk juttatni, nehogy annak kivitele fennakadást szenvedjen.

Walter és társa Budapest VI. Király-utca 26

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle pemetefü-cukorkáknál. Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-féleket kerjünk, mivel sok hasonlótalan utánzata van. Az eredetiek minden darabján rajta van a RETHY-név. 1 doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható.

Férfi, női, gyermek-cipészet

Saját készítményü valamint I-rangú gyári úri, női, gyermekecipő raktár

Ifj. Kovács J. I. Kula

FIGYELMEZTETÉS!

Société des Papiers Abadie.

Mint hogy utóbbi időben a mi általános ismert s kedvelt szivarkahüvelyecskéinknek, a

RIZ ABADIE (Riz Boré)-nak

különböző ut utánzatokat forgalomba hozták, felhívjuk T.C. vevőinket, sziveskedjenek az Abadie névre szigorúan ügyelni mert ezt mindenféle más hasonló nevekkel szokták pótolni. Óvjuk vevőinket attól, hogy minőségileg keveset érő utánzatokat vegyenek, mert ezen utánzatok ellen az összes törvényes eszközökkel fogunk harcolni.

22-52 Société des Papiers Abadie

Aki legjobban szerkesztett teljesen független, nagy előkelő napilapot jártni óhajt, fizesse elő

Az Ujság-ot

Vasárnap:

Asszony Gyermekek melléklet.

Előfizetési árak:

Egyévre 28 K,
Félévre 14 K,
Negyedévre 7 K,
Egy hónapra 2-40 K.

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren

32-30-40 oldal.

Vasárnap és ünnepnapokon

80-100-200 oldal.

Megrendelésicím:

Az Ujság kiadóhivatala

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-út 54.

BPESTEN	GABONNÁRAK	KULÁN
Buza — 11.81	Buza — 11.—	
Zab — 9.47	Zab — 8.80	
Tengeri — 8.47	Tengeri — 7.50	

A magyar királyi

államvasutak

menetrendje

Érvényes 1911 október 1-től

Budapestről indulás reggel 7-10 (gyors) 7-45, 12-50, délután 2-45 (bródi gyors) 3-20 (gyors) 8, 10-10 este.

Budapestre érkezés reggel 5-45, 7-25, d. u. 12-15 (bródi gyors) 1-00 (gyors) este 7-20, 10-00 (gyors).

Kuláról Bácsfeketehegyre reggel 5-11, délelőtt 10-47 és délután 4-51 órákor.

Kuláról Palánkára reggel 7-47, délután 3-55 és este 8-26 órákor.

Bácsfeketehegyről Szabadkára reg. 5-56, délel. 12-03, délután 5-33 (gyors). este 8-58, éjjel 12-47.

Bácsfeketehegyről Ujvidékre reggel 7-03, 11-22 (gyors) délután 3-10, 6-53 és 7-41 (gyors) éjjel 2-36

Kuláról Zomborba reggel 6-04, délel. 12-24 és délután 4-45 órákor.

Kuláról Óbecsére reggel 5-10, délelőtt 10-40 és este 6-30 órákor.

Zomborból Szabadkára 12-58 (éjjel) reggel 5-10 7-24 (gyors) 11-36, 4-18 este 8-59 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5-00, 10-25, délután 1-42, 6-57 és este 6-14 (gyors)

Zomborból Gombosra 2-11 éjjel, reggel 7-15 12-20, délután 3-34, 7-31 (gyors).

Gombosról Zomborba 12-08 éjjel, reggel 6-39 (gyors) 10-21, délután 3-15, 7-25 órákor.

Zomborból Óbecsére reggel 3-10, 7-51 és délután 4-35 órákor.

Zomborból Bajára reggel 4-10, 6-45 és délután 12-30, 4-23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4, 7-50 és délután 1-15, 5-15 órákor.

Ujvidékről Titrre reggel 6-54, d. u. 5-25 ó.

Titről Ujvidékre reggel 3-32, d. u. 1-50 ó.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4-37, délután 1-38 és este 7-10 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4-10, 8-50 és délután 1-10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 5-05, 10-36, délután 2-20, 4-07, 7-25 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5-17, 7-18, 10-24 és délután 4-32, 7-32 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4-32, 9-15, délután 4-53 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4-20, 9-45 és délután 3-45 órákor.

Halszól Bácsalmásra reggel 3-46 és délután 12-27, 6-17 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3-42, déli 12 és este 9 órákor.

Bácsalmásról Regőcérre reggel 6-20 és délu. 3-30, 8-45 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2-25, 9-40 és délután 6-45 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6-15, 9-44, délután 1-50, 6-53, 8-35, 11-05 órákor.

Szegedről Szabadkára reg. 3-05, 7-48, 11-30 délután 3-12, 4-55, 6-34, 10-20 órákor.

Szabadkáról Cservenka—Ujgombosra reggel 4-42, délután 3-22, 7-17 órákor.

Ujgombos—Cservenkáról Szabadkára reggel 3-05, 11-03, és délután 4-08 órákor.

Ujgombos Bácsordas—Paldnka reggel 4-58 és 8 órákor.

Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos reggel 5 délután 12-53, 5-33 órákor.

Szegedről Zentára reggel 4-20, délután 1-34.

Zentáról Szegedre reggel 6-30, délután 3-30.

Nagyfénnyről Csantavérre reggel 7, d. u. 2-20, este 6-11 és 9-57 órákor.

Csantavérrel Nagyfénnyre reggel 5.15 déli, 12-13, d. u. 5-30 és este 9-20 órákor.

† a legmegbízhatóbb óvszerek tustja 3 K-tól 12 K-ig illetve dréja 6 K-ért GUMMI kapható

Gergelyi József gyógyszerárában, Kula